

školský rok 2017/2018 • ročník XV. • číslo 4

ŠKOLNÍK

Základná škola Jozefa Maximiliána Petzvala, Spišská Belá

Noc múzeí a galérií

Čítajte na
strane 6

Navštívili sme Sereď
i hlavné mesto

Čítajte na
strane 8

Posaď si svoj strom

Desiaty májový deň sa naša základná škola zúčastnila na akcii s názvom Posaď si svoj strom. Organizátorom bolo Mesto Spišská Belá spolu s Lesmi Mesta Spišská Belá. Akcia sa konala v lokalite Čierny potok pod Bujáčim vrchom. Po príchode na miesto nás privítal Ing. František Písarčík a vysvetlil nám, ako to všetko postupne bude prebiehať. Po rozdelení do dvojíc a priradení úsekov na sadenie stromčekov jednotlivým dvojiciam sa začala

naša dvojhodinová práca. Úlohou každej dvojice bolo nasadiť minimálne dvadsať stromčekov, a to čo najkvalitnejšie a najlepšie. Po

dvojhodinovej „drine“ sme sa svižným krokom presunuli na neďalekú chatu Kardolína za Tatranskou Kotlinou, kde bol už pre nás prichystaný výborný gulášik. Keď sme sa dosýtosti najedli, pán Písarčík nám oznámil, že sme v tento krásny snečný deň spoločnými silami vysadili 725 nových stromčekov, ktoré keď vyrastú, budú súčasťou prekrásnej tatranskej prírody.

Paulína Halčínová
Gabriela Ulbrichová

V KLUBE DÔCHODCOV

Deň matiek sa netýka len našich mám, oslavujú ho aj staré mamy a babky. Na prázdniny u babky či opatrovanie, kým boli rodičia v práci, si určite s láskou spomína každé dieťa. Staré mamy sú totiž k deťom zhovievavejšie, nie sú také prísne ako rodičia a keďže sú väčšinou na dôchodku, majú na vnúčatá dostatok času. Aj žiaci našej školy 14. mája spríjennili popoludnie starým mamám v mestskom klube dôchodcov. Spoločne s nimi oslávili sviatok mamičiek kyticou básní a piesní.

Mária Pavlarčíková

Boli sme v Martine

Streda 2. mája 2018 bola pre žiakov 7. – 8. ročníka o poznávaní našej literárnej histórie, keď navštívili mesto Martin. V autentických, pôvodne zariadených priestoroch domu, ktorý si postavil známy slovenský spisovateľ

a publicista Jozef Ciger Hronský, zriadila Matica slovenská pútavú expozíciu venovanú životu a dielu tohto zvučného umelca, autora diel ako Jozef Mak, Svet na trasovisku. Hronský bol svojho času i správcom Matice, počas jeho pôsobenia zažila táto inštitúcia nebývalý rozkvet.

Naši žiaci mali možnosť vidieť expozíciu a zoznámiť sa s jeho životom a tvorbou. Pozreli si zaujímavé video. Po návšteve domu J. C. Hronského navštívili národnú kultúrnu pamiatku Národný cintorín, kde je pochovaných mnoho známych významných osobností slovenského života.

**Alena
Oroszová**

SPOZNAJ SVOJ REGIÓN

V piatok 8. júna 2018 sa uskutočnil už siedmy ročník súťaže Spoznaj svoj región. Organizátormi sú ZŠ J. M. Petzvala v Spišskej Belej a Školský úrad v Spišskej Belej. Súťaž sa opäť konala v historických priestoroch Kaštieľa v Stráž-

kach. Zúčastnili sa na nej mladí nadšenci histórie regiónu Spiš zo základných škôl v Podolínci, Lendaku, Holumnice, Kežmarku a zo Spišskej Belej. Niektoré školy prihlásili dokonca aj viac súťažných družstiev. Tohto roku zvíťazilo družstvo našej školy v zložení Jakub Reľovský, Martina Staviarska a Jakub Ulbrich. Blahoželáme!

Matúš Andráš

Noc múzeí a galérií 2018

V sobotu 19. mája sa uskutočnil 14. ročník celoslovenskej akcie NOC MÚZEÍ A GALÉRIÍ. Návštevníci mali možnosť navštevovať všetky múzeá a galérie do neskorých nočných hodín. Na tejto akcii sa zúčastnili aj žiaci našej Základnej školy J. M. Petzvala, nie však ako návštevníci, ale ako súčasť prehliadky v Múzeu J. M. Petzvala. Pre návštevníkov pripravili krátke scény, aby nimi priblížili život a dielo tohto významného matematika, profesora a vynálezcu optiky.

Ak ste múzeom navštívili, mohli ste v scénkach vidieť malého Jožka, ako z matematiky prepadol, potom jeho úspešný reparát a následne ako výborného matematika v službách mesta Budapešť. No ak

ste v múzeu neboli, môžete veru ľutovať, pretože žiaci boli naozaj vynikajúci a scenár bol zvládnutý na výbornú. Veľké ďakujem patrí hlavne pani učiteľke I. Vasjukovej, ktorá žiakov pripravovala.

Em a Bielaková

Známi speváci v Spišskej Belej

V stredu 26. apríla nám pre výchovný koncert odpadli dve hodiny. Dozvedeli sme sa to až v poslednej chvíli a keďže sa všetci vzorne učíme, boli sme smutní, že na dejepise nedostaneme jednotky. Koncert sa konal v kinosále v Spišskej Belej. Dvaja muzikanti Robo Papp a Marek Masaryk si všetko pozapájali a začali. Úvodné slovo povedal Robo a po ňom pokračovali dvomi pesničkami. Keďže hlavnou témou koncertu bolo kyberšikanovanie, za každou pesničkou nasledoval krátky príbeh z ich vlastnej skúsenosti. Počas svojho vystúpenia nám muzikanti kládli rôzne otázky. Pýtali sa nás napríklad, koľkí z nás majú založené profily na sociálnych sieťach, (samozrejme, že všetci), koľko času trávime pri počítačoch, či máme nejaké skúsenosti so šikanovaním a tak podobne. Koncert ukončili známou anglickou pesničkou English man. Koncert sa nám veľmi páčil, ale aj tak sme boli trochu smutní, že nám odpadli tie dve hodiny. Hneď po príchode domov som si pozrel ich fanpage a Instagram. Zistil som, že tam nič nemajú, ale dal som follow.

Matúš Andráš

Navštívili sme Sered' aj hlavné mesto

Každý rok sa tešíme na koncoročný výlety. Ale tento rok, 12. júna, nás, žiakov ôsmeho a deviatego ročníka, čakalo niečo špeciálne. Výlet do hlavného mesta, priamo do budovy Národnej rady a do koncentračného tábora v Seredi. Vstávať sme museli už o piatej, predsa je do Bratislavy takmer 400 kilometrov. Od školy sme vyrazili o pol šiestej. Niektorí ešte po stojačky driemali. Cesta trva-

la dosť dlho, kto chcel, mohol dospať. Do Serede sme dorazili okolo desiatej. Múzeum holokaustu je na mieste, kde kedysi stál pracovný a koncentračný tábor. Je zriadené preto, aby sa nikdy nezabudlo na tragédiu z čias druhej svetovej vojny, keď takmer došlo k vymazaniu židovskej komunity a histórie z nášho územia. Prehliadkou sme strávili asi dve hodiny. Toto bola smutná časť dňa. Potom naša

exkurzia pokračovala smerom do Bratislavy. V ten deň bolo v parlamente rušno. Zrána protest. Napoludnie prejav prezidenta

o stave republiky. Hneď potom delegácia zo Spišskej Belej. Po ukončení tridsiatej tretej schôdze Národnej rady SR nám jeden z poslancov za stranu OĽaNO ukázal aj rokovaciu miestnosť. Vyskúšali sme si aj hlasovanie. Jednohlasne sme odsúhlasili šesťmesačné prázdniny. Ale prezident nám to asi nepodpíše. Bolo super navštíviť priestory, kde sa rozhoduje o budúcnosti našej republiky. No na druhej strane som bol sklamaný z malej účasti poslancov Národnej rady na zasadnutí.

Matúš Andráš

Fotogaléria školských výletov

Anketa

Zisťovali sme, čo potešilo a zarmútilo našich žiakov a aké boli ich pamätné okamihy zo školských lavíc

Čo ťa v poslednom čase najviac potešilo?

Keď som naučila svojho psíka Belana sadnúť si. Ale aj môj mobil, lebo sa mi konečne pokazil a teraz môžem mať nový a lepší. Dúfam, že sa mi podarí niekde splasiť nejaký suprový s dobrým foťákom a veľkou pamäťou. (M.R.)

Mňa najviac potešilo, keď mi oznámili, že pôjdem na mestský úrad po ocenenie pre najlepšieho žiaka ročníka. (P.P.)

V poslednom čase ma potešilo, že ma môj pes konečne počúva. (R.H.)

Očami deviatakov

V poslednom čase ma najviac potešilo to, že som bola prijatá na strednú školu, čo asi potešilo každého deviataka, výlet do Macedónska a získanie nových skúseností. Vlastne posledné mesiace v tejto škole boli úžasné. (G.U.)

Keď už sme, konečne, dostali absolventské tričká, na ktoré sme čakali trikrát dlhšie ako bolo v pláne. (M.A.)

V tomto roku ma najviac po-

tešilo to, že sme sa ako kolektív viac spoznali, spriatelili a viac si pomáhali. (S.Š.)

A naopak – čo ťa v poslednom čase najviac zarmútilo?

Nič, ja som šťastný človek. (P.P.)

Vytočil ma bratov 5-ročný syn. Zničil mne a Zuzane projekt z angličtiny. (L.B.)

Strachovala som sa o svoju babičku, ktorá bola v nemocnici. Báli sme sa, že zomrie. Ale nakoniec sa to zlepšilo a už nie je v nemocnici. (P.B.)

Očami deviatakov

Som smutná z toho, že s týmito úžasnými ľuďmi už dlho nebudem a budú mi veľmi chýbať. (V.K.)

Zarmútilo ma to, že som v tejto škole s týmito ľuďmi posledný rok. Posledný výlet s nimi bol plný skvelých zážitkov a smiechu. (S.Š.)

Zarmútilo ma to, že sa musím pripraviť na rozlúčku so spolužiakmi. (D.T.)

V poslednom čase sa nestalo nič také, aby som bol sklamaný alebo zarmútený. (T.T.)

Na čo budeš z tohto školského roku najradšej spomínať ?

Spomínať budem na skvelé zastupované hodiny a na úžasnú prestávku, pri ktorých som sa dosť nasmiala. Ale hlavne na pána učiteľa Dobeša na hodine geografie. (M.R.)

Najviac ma potešil výlet do Bachledovej doliny, pretože som mala v ten deň narodeniny a budem naň spomínať do konca života. (L.B.)

Najradšej na svojho spolužiacu, ktorý počas prestávky vyliezol na skriňu a ani si na ňu nesaadol a už bol na zemi. (A.J.)

Očami deviatakov

V mojom živote je mnoho vecí, na ktoré budem často spomínať. Napríklad na posledný rok v tejto základnej škole, na krajské kolo Matematickej a Geografickej olympiády v Prešove, na návštevu kamarátov z Brúcku a z Vysokého Mýta. (P.H.)

Najviac mi budú chýbať spolužiaci a učители, spoločné výlety a exkurzie. Určite budem na všetkých rada a často spomínať. (V.K.)

Najradšej budem spomínať na zážitky z chaty, v ktorej sme bývali na výlete. Bolo veru veselo. (T.T.)

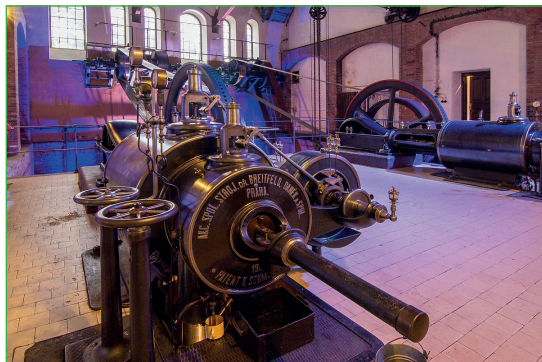
**Pripravili Gabriela Ulbrichová
a Paulína Halčínová**

Stará čistiareň odpadových vôd Praha-Bubeneč

Ak budete niekedy v Prahe a zaskočí vás škaredé počasie alebo nebudete vedieť, čo s voľným časom, určite navštívte starú čistiareň odpadových vôd v Bubenci. Je to veľmi zaujímavé miesto pre všetkých nadšencov

strojárstva, histórie alebo ekológie. Čistiareň je unikátna technická pamiatka z čias industriálnej revolúcie so zachovanými, dokonca stále funkčnými parnými strojmi. Bola postavená v rokoch 1901 až 1906 a čistila väčšinu odpadových vôd mesta Prahy až do roku 1967. V tom roku bola nahradená oveľa väčšou, modernejšou čistiarňou. Projekt kanalizačného systému vypracoval britský stavebný inžinier sir William Heerlein Lindley. Prehliadky areálu sú možné len so sprievodcom. Návštevníci môžu vidieť parnú strojovňu, kotolňu, podzemné sedimentačné nádrže a časť historickej kanalizácie. Tieto úžasné priestory často slúžia ako kulisy pre filmárov. Natáčali tu napríklad: Mission Impossible, Šakalí léta, Bedári, Po strništi bos a mnoho ďalších. Dokonca aj počas našej návštevy tam natáčali nejakú reklamu. Pre milovníkov adrenalínu je k dispozícii aj lezenie na továrenský komín a člnkovanie sa v podzemných priestoroch. Priznám sa, že som od tejto návštevy veľa nečakal, no bol som príjemne prekvapený. V podzemných priestoroch som mal pocit, akoby som cestoval v čase. Návštevu tejto národnej kultúrnej pamiatky určite odporúčam.

Matúš Andráš, zdroj fotografie: <http://www.stara-cistirna.cz>

Timea Vilgová

O dievčatku

Bolo raz jedno dievčatko, ktoré malo rado knihy. Volalo sa Ema a malo len 5 rokov. Ema mala krásne dlhé hnedé vlasy a modré oči. Mala rada hranolky, kukuricu a cestoviny. Bola milá, skromná, dokonca veľmi pracovitá. Žila len s babkou Eliškou veľmi skromne. Prežila veľmi ťažké obdobie, pretože pri autonehode jej zomreli obaja rodičia. Knihy sa pre ňu stali tichou chvíľkou, zabudla pri nich na svoje trápenie. Žila životy svojich hrdinov, s ktorými sa smiala, bojovala, prekonávala rôzne prekážky.

V septembri mala Ema nastúpiť do školy a stať sa žiačkou 1. triedy. Opäť však do jej života prišla smrť. Zomrela je najmilšia a najbližšia osoba, babka Eliška. Ema však neostala sama. V ten deň, keď navždy odišla jej babka Eliška, si ju zobrali k sebe ľudia, ktorí pomáhali babke. Žili v prepychovom dome veľkomesta. Vo vstupnej hale sa kolísal na strope krištáľový luster. Schody pokrýval hustý červený koberec. Bol taký mäkký ako mach v lese. Prijemne sa po ňom kráčalo. Ema si nevníkala tú krásu okolo seba. Bola smutná, zamyslená a unavená. Nevníkala si ani to, ako vyzerá jej nová izba. Bola tma, nechcela svietiť. Lahla si do postele a tvrdo zaspala.

Ráno sa zobudila celkom skoro. Začala vnímať nové prostredie. Jej nová izba bola čistá, steny biele s veľkými kvetmi. Pod oknom bol stolík a oproti posteli stála obrovská polica s množstvom kníh. Rozžiarila sa jej tvár. Tolko kníh ešte nevidela. Vstala z postele a podišla k polici. Ovoniavala knihy a jemne sa ich dotýkala. Stále však bola smutná, a preto začala plakať.

Niekoľko zrazu zaklopal, do izby vošla žena. Ema ju poznala, a preto sa na ňu usmiala cez slzy. „Budeme teraz spolu a nikomu nedovolíme, aby ti ubližoval, budeš naša kvetinka. Kvetinka, o ktorú sa budeme starostlivo starať.“ Celý čas Emu hladila po vlasoch.

Všetko bolo presne tak, ako sľúbila Eme žena. Čas plynul a z malého dievčatka vyrástla krásna a múdra žena. Celý život žila s bolesťou v srdci, a preto sa rozhodla pomáhať deťom, ktoré postihol rovnaký osud ako ju.

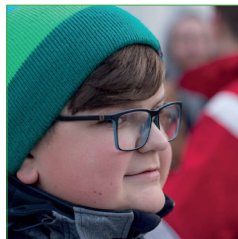
Róbert Münnich

Vesmírne dobrodružstvo

V jedno slnečné ráno sme sa ako každé prázdniny vybrali s Matúšom na výlet do blízkeho lesa. Vždy sme sa na to poctivo pripravovali.

V našom ruksaku nechýbal nožík, baterka, zápalky, spacák a niečo pod zub. Takto pripravení sme sa pobrali poľnou cestičkou, ktorá nás priviedla do lesa. Obdivovali sme krásu prírody, šum lesa, spev vtáčikov. Ani sme sa nenazdali a nastala tma. Na čistinke sme si rozložili oheň a začali sme opekať špekáčiky. Dlh do noci sme sa rozprávali. A tu zrazu oproti nám sa rúti obrovská svietiaci guľa. Kričím: „Maťo, utekajme!“ Obaja sme vzali nohy na plecia a skryli sme sa za kríky. Tá svietiaci guľa pristála, otvorili sa dvere a neistými krokmi sa z nej vyterigali miniatúrne stvorenia. Boli dosť nevšedné. Pozreli sme sa na seba a hneď nám bolo jasné, že sú to mimozemšťania. So zatajeným dychom sme ich sledovali, ako sa uberajú k lesu. „A čo teraz, Maťo?“ nesmelo som sa opýtal. Matúš navrhol, aby sme išli preskúmať to veľké čudo. Pomaly sme sa približovali. Vošli sme dnu, nik tam nebol, len samé páky, tlačidlá a svietilo to tam ako v lunaparku. Zrazu sa zavreli dvere a my sme od strachu onemeli. Matúš stlačil nejaký gombík a to čudo sa pohlo. Ani neviem, ako sme pristáli. Dvere sa otvorili a objavilo sa mnoho krpatých zelených stvorení. Čosi si šomrali, ale my sme im nič nerozumeli. Zistili sme, že sú celkom priateľskí, bolo s nimi super. Posunkami nám vysvetlili, že sme na ich planéte. Návšteva u nich sa nám veľmi páčila, ale vysvetlili sme im, že sa musíme vrátiť domov. Nasadli sme do ich kozmickej lode a oni nás vrátili späť na Zem. Bolo už ráno a z lesa sme sa vrátili domov. Zostali nám pekné spomienky, ale nikomu sme neprezradili, čo sme zažili.

Na tento zážitok nikdy nezabudnem. Bolo to niečo fascinujúce.

Martin Gallik

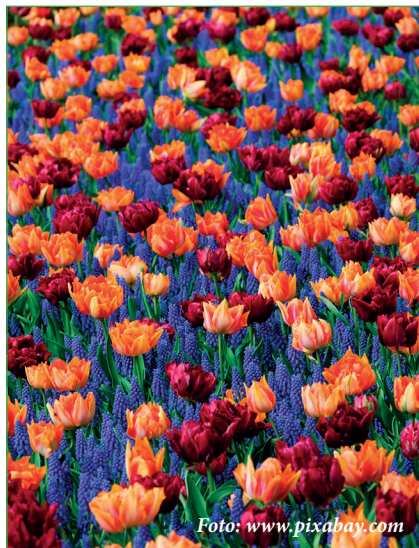
Letná báseň

*Slnko svieti, voda láka,
na ten deň už každý čaká.
Prvý júl je za dverami,
kamaráti, poďte s nami.
Vybehnime s loptou do trávy,
pri futbale,
naháňačke rýchlo vytrávi.
Každý deň si vychutnajme,
Oddychujme a sa hrajme.*

Jana Marhefková

Tulipán

*V záhradke je nový pán,
volajú ho tulipán.
Na zelenej nôžke vládne,
včielka sa doň rýchlo vkradne.
Pošteklí ho po líčku,
zaspieva mu pesničku.
Od pýchy sa červená,
lámu sa mu kolena.
Včielka bzukla, letí vďiaľ,
nech nespyšnie celý háj.*

Ako správne tvoriť názvy jazykov

Jednoslovné názvy jazykov sa v slovenčine tvoria pomocou troch prípon: -čtina, -ština a -čina. Prípona -čtina sa uplatňuje pri tvorení názvov od prídavných mien zakončených na príponu -cký, napr. anglický – angličtina, grécky – gréčtina. Od prídavných mien zakončených na príponu -ský, pred ktorou je samohláska alebo sykavka, sa názvy jazykov tvoria príponou -ština, napr. český jazyk – čeština, francúzsky jazyk – francúzština. Ak je pred príponou -ský spoluhláska (okrem sykaviek), názvy sa tvoria pomocou prípony -čina, napr. slovenský jazyk – slovenčina, nórsky jazyk – nóřčina, latinský jazyk – latinčina, fínsky jazyk – fínčina. (Medzi názvami jazykov sú však aj výnimky, pri ktorých sa neuplatňujú uvedené pravidlá a ich podobu možno odôvodniť iba ustálenosťou, napr. čínsky jazyk – čínština.)

Skloňovanie slova Google

Podstatné meno Google zaraďujeme podľa výslovnosti k skloňovaniu podľa vzoru stroj, podobne ako podstatné mená cudzieho pôvodu zakončené na spoluhlásku l, pred ktorou je samohláska e, ktorá pri skloňovaní vypadáva, napr. bicykel – (bez) bicykla – (o) bicykli – (dva) bicykle, fascikel – (bez) fascikla – (o) fascikli – (dva) fascikle, debakel – (bez) debakla – (o) debakli – (dva) debakle. Do tejto skupiny sa zaraďujú aj slová s nezvyčajným zakončením pre slovenčinu ako Lidl a Google.

Zdroj: <http://www.lexman.sk/blog/2014>

Potrápte si hlavičku

VEĽKÁ BONUSOVKA S CUDZÍMI SLOVAMI

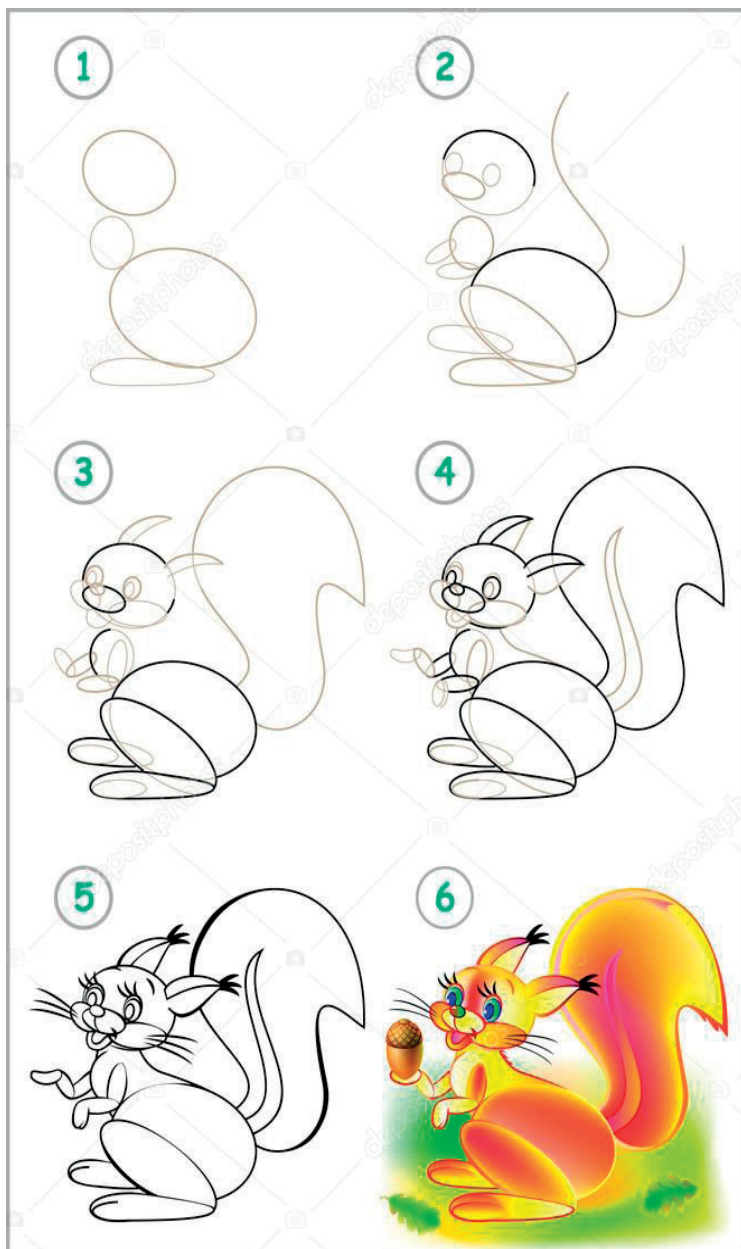
Vyškrtaj všetky pojmy v osemsmierovke a zlož zo zvyšných písmen zaujímavý výrok. Správne riešenie odovzdaj pani učiteľke Vasjukovej do 15. mája. Ak Ťa vyžrebujeme, môžeš vyhrať zaujímavú cenu. Veľa šťastia ☺

A	G	U	C	H	C	M	I	A	T	R	H	Y	G	I	E	N	A	A	D
N	Y	A	H	O	Y	E	U	E	T	G	E	T	B	I	I	U	M	I	G
T	M	K	I	S	O	P	Z	L	S	I	R	C	N	I	N	E	S	M	Y
I	N	E	R	P	A	O	E	Y	T	O	L	A	I	I	S	K	T	E	M
B	A	T	U	I	V	K	M	R	P	I	V	I	V	T	R	K	R	D	N
I	Z	O	R	T	M	B	I	T	A	O	V	E	B	I	A	O	U	I	A
O	I	K	G	A	O	I	I	G	R	K	R	I	M	I	T	C	O	P	S
T	S	S	I	L	K	M	N	I	O	Z	T	I	T	A	X	A	I	E	T
I	T	I	A	I	I	L	P	A	I	G	N	I	B	A	R	E	C	A	I
K	A	D	I	Z	T	O	I	T	L	A	A	U	V	I	M	D	L	I	K
U	V	E	M	A	K	R	A	N	C	I	K	D	E	I	C	I	A	F	A
M	L	U	E	C	V	S	T	I	A	N	T	U	E	P	T	Y	N	I	T
D	S	O	N	I	I	C	A	H	I	V	M	A	U	P	S	A	K	I	S
T	Y	S	A	A	I	N	T	E	L	I	G	E	N	C	I	A	M	E	L
D	E	Z	I	N	F	E	K	C	I	A	D	A	I	P	M	Y	L	O	L

aktivita, antibiotikum, bicykel, biskup, chirurgia, dezinfekcia, diskotéka, diskriminácia, epidémia, flexibilita, gravitácia, gymnastika, gymnazista, hospitalizácia, hygiena, hyperaktivita, inkubátor, inteligencia, kopírovanie, kriminalita, multivitamín, olympiáda, optimizmus, pedagogika, recitácia, symbol, univerzita, vanilka

Ako si nakresliť veveričku

Školník – občasník ZŠ. J. M. Petzvala, Moskovská 20, Spišská Belá • Zostavili: Učitelia a žiaci školy • Z dodaných materiálov „zalomil“: jmjbasket. Cena: 20 centov.